

Reactie Internetconsultatie inzake aanpassing van de rijksmediabijdrage

AMSTERDAM, 3 november 2025

De Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA) biedt een gezamenlijke stem aan onafhankelijke professionele producenten. Bij onze beroepsvereniging zijn ca. 80 productiebedrijven aangesloten die actief zijn in verschillende disciplines, waaronder speelfilm, dramaseries, documentaire, animatie en innovatieve mediaproducties. Een aanzienlijk deel van deze producties wordt (ook) vertoond via de kanalen van de publieke omroep.

Bij deze reageren wij op de internetconsultatie over de voorgenomen wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de verlaging van de rijksmediabijdrage. Het ontwerp-wetsvoorstel betreft een wetstechnische correctie die noodzakelijk is om de in het Hoofdlijnenakkoord en de Rijksbegroting overeengekomen bezuinigingen te verwerken in de Mediawet.

We begrijpen dat deze internetconsultatie – helaas – geen invloed heeft op de omvang van de bezuinigingen zelf. Toch maken wij graag gebruik van deze gelegenheid om enkele aandachtspunten te markeren, mede in het licht van de op 24 oktober 2025 door de NPO aangekondigde bezuinigingsmaatregelen.¹

Uitgangspunt op losse schroeven

Bij invulling van de bezuinigingen zou de programmering zoveel mogelijk ontzien dienen te worden. Dat uitgangspunt is expliciet benoemd in zowel de Kamerbrief over hervorming van de landelijke publieke omroep van 4 april 2025 ([#32827-333](#)) als in de Memorie van toelichting bij het ontwerp-wetsvoorstel.

Van deze intentie blijft echter weinig overeind, zo bleek uit recente berichtgeving. Van de totale bezuiniging van € 158,8 miljoen per 2027 zou maar liefst € 70 miljoen direct ten koste van de programmering gaan. Dit vertegenwoordigt bijna de helft (44%) van de totale bezuiniging, circa 10% van het totale jaarlijkse programmabudget. Dat is zeer zorgelijk.

Bij uitblijven van concrete waarborgen, vrezen wij dat de bezuinigingen als eerste en disproportioneel neerslaan bij programma's die worden gerealiseerd door onafhankelijke producenten, in het bijzonder de producties met culturele, educatieve of journalistieke waarde. Dit raakt niet alleen de betrokken makers en producenten maar ook de innovatiekracht van het publieke bestel. Een divers ecosysteem van omroepen, producenten en makers is essentieel voor de kwaliteit en maatschappelijke relevantie van de publieke omroep.

Onafhankelijke producenten leveren een substantiële, doelmatige en efficiënte bijdrage aan de publieke programmering en aan het realiseren van de publieke omroep taak. Juist de samenwerking met externe producenten biedt kansen voor kostenefficiëntie en inhoudelijke vernieuwing. Bij deze doen we enkele concrete aanbevelingen.

Aanbevelingen

1. Ontzie de programmering daadwerkelijk zoveel mogelijk

Het uitgangspunt is en blijft om de programmering zoveel als mogelijk te ontzien. De programmering is immers de kern van de publieke omroep taak. Indien het klopt dat de publieke omroep voornemens is om € 70 miljoen (44% van de totale bezuiniging) direct ten koste te laten gaan van de programmering, dan dringen wij aan op herziening van deze verhouding.

¹ AD, 'Omroepen moeten macht inleveren: publieke omroep bezuinigt 70 miljoen', 24 oktober 2025: <https://www.ad.nl/tv-radio/zenders-npo-2-en-3-op-de-schop~a8a9e8fc/>

2. Voorkom disproportionele effecten

Waarborg dat de bezuinigingen niet primair en disproportioneel ten koste gaan van producties van externe makers en producenten. Zorg voor transparante criteria en procedures bij de verdeling van beschikbare budgetten binnen de publieke omroep. Behoud het evenwicht tussen in-house producties en onafhankelijke producties, omdat dit essentieel is voor de pluriformiteit en innovatievermogen van het publieke bestel.

3. Behoud geoormerkte budgetten

Investeer meer in geoormerkte budgetten voor cultureel hoogwaardige producties zoals Nederlandse speelfilms, documentaires, dramaserieën, animatie en innovatieve mediaproducties. Behoud en oormerk de financiering via het NPO-fonds en CoBO (Commissariaat voor de Omroep Budget), die cruciaal zijn voor het realiseren van deze producties. Deze budgetten vormen een belangrijke pijler onder de Nederlandse creatieve industrie en culturele infrastructuur.

4. Bevorder publiek-private samenwerking

Publiek-private samenwerking kan de impact van bezuinigingen helpen verzachten. Verwijder de (wettelijke) belemmeringen die nu bestaan. Herzie de huidige praktijk waarbij de publieke omroep grote hoeveelheden exploitatierechten exclusief verwerft, waardoor onafhankelijke producenten geen restfinanciering kunnen aantrekken en investeerders zichtbaarheid noch inkomsten kunnen bieden. Zichtbaarheid moet niet worden verward met exclusiviteit. Zorg dat het zogeheten dienstbaarheidsverbod en regelgeving omtrent nevenactiviteiten geen belemmering vormen, zoals besproken tijdens de Filmpolitieke Bijeenkomst 2025, onderdeel van het Nederlands Filmfestival.²

5. Rapporteer transparant over de gevolgen

Zorg dat de Tweede Kamer frequent en transparant wordt geïnformeerd over de voortgang en concrete gevolgen van de bezuinigingen voor verschillende genres, productievormen en de positie van onafhankelijke producenten. Dit maakt tussentijds bijsturen mogelijk indien blijkt dat onbedoelde of disproportionele effecten optreden.

Ten slotte

Onafhankelijke producenten vervullen een cruciale rol in het ecosysteem van de publieke omroep. Onze leden staan klaar om samen met de NPO, omroepen en de overheid te werken aan een toekomstbestendig publiek bestel waarin doelmatigheid en kwaliteit hand in hand gaan.

Wij vertrouwen erop dat de genoemde aandachtspunten worden meegewogen in de verdere uitwerking van zowel de bezuinigingen als de aangekondigde hervorming van het publieke bestel, teneinde de positie van onafhankelijke makers en producenten te waarborgen.

Hoogachtend,

Anna Pedroli, directeur
Iris Lammertsma, voorzitter

Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie
www.producentenalliantie.nl

² Filmpolitieke Bijeenkomst, 28 september 2025, onderdeel van het Nederlands Film Festival; het (volledige) verslag: <https://www.filmfestival.nl/media/downloads/Filmpolitieke-Bijeenkomst-2025.pdf>